

Laudatio

De Nederlandse literatuur in Polen kent een lange traditie, niet in de laatste plaats dankzij wegbereiders als vertalers Zofia Klimaszewska, overleden in 2007, en Jerzy Koch, die zich nog altijd inzet voor de Nederlandstalige literatuur in Polen maar tegenwoordig iets minder actief is als vertaler.

De Nederlands-Poolse fakkel is met verve overgenomen door Alicja Oczko, die zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld tot de belangrijkste en productiefste vertaler van Nederlandstalige literatuur in het Pools. Zij debuteerde in 2000 met *Dziennik*, de Poolse vertaling van *Het Achterhuis* van Anne Frank. Daarna vertaalde ze werk van onder anderen J. Bernlef, Matthijs van Boxsel, Hella Haasse, Cees Nooteboom en P.F. Thomése. Haar meest recente vertaling is *Wojna i terpentyna*, de Poolse versie van *Oorlog en terpentijn* van Stefan Hertmans. In 2017 zal haar vertaling van *Baltische zielen* van Jan Brokken verschijnen bij Uitgeverij Noir sur Blanc. Jan Brokken, die vanmiddag helaas niet aanwezig kan zijn, is vol lof over zijn vertaalster: ‘Alicja Oczko is veel meer dan een vertaler,’ schrijft hij. ‘Ze is de advocaat en pleitbezorger van haar auteurs. Ik heb haar leren kennen als een bevlogen letterkundige, die gelooft in het boek dat ze vertaalt.’ Ook uitgever Adam Pluszka, die in 2007 Alicja’s vertaling van Cees Nootebooms *Omweg naar Santiago* uitgaf, is vol lof: ‘Ik was verrast door de kwaliteit van haar werk, haar precisie en tegelijkertijd de lichtheid van haar zinnen.’

Behalve als vertaler spant Alicja Oczko zich ook op andere manieren in om de Nederlandstalige literatuur in Polen aan de man te brengen. Opnieuw Jan Brokken: ‘Alicja werkte een vol jaar aan de vertaling van mijn boek *Baltische zielen*. Toen de Poolse uitgever, die de rechten had gekocht, de tekst onder ogen kreeg, schrok hij en besloot het boek niet uit te geven. De reden was dat de Polen er niet altijd even goed vanaf kwamen in deze Baltische geschiedenissen. Alicja bracht het boek onder bij een andere uitgeverij. Die voerde, na gedegen lezing van het manuscript, economische redenen aan: voor een boek als *Baltische zielen* zou geen markt zijn in Polen. Iedere andere vertaler zou de moed opgeven. Zo niet Alicja: zij vond een derde uitgeverij, bij wie *Baltische zielen* zonder één enkele coupure in januari 2017 verschijnt. Ik neem diep mijn hoed af voor het doorzettingsvermogen van Alicja Oczko’ Ook schrijft Alicja veelvuldig leesrapporten voor Poolse uitgeverijen, wat onlangs onder andere resulteerde in de aankoop door een Poolse uitgever van *Het smelt* van Lize Spit,

begeleidt ze regelmatig beginnende vertalers Nederlands-Pools als mentor en heeft ze leiding gegeven aan een aantal vertaalateliers Nederlands-Pools die door het Nederlands Letterenfonds/Vertalershuis Amsterdam en het Expertisecentrum Literair Vertalen zijn georganiseerd.

Het Nederlands Letterenfonds is Alicja Oczko dankbaar voor haar inspanningen voor de Nederlandstalige literatuur in Polen, zowel in haar hoedanigheid van vertaler, promotor en opleider van vertalers, en hoopt dat zij daarmee nog tot in lengte van jaren door zal willen en kunnen gaan. Het Fonds brengt zijn dankbaarheid graag tot uitdrukking met deze prijs.